digitized by ukrbiblioteka.org

„СОЮЗ"
НАРОДНА ЧАСОПИСЬ
виходить що тижня в четвер.

РЕДАКЦИЯ:
166 East 4th Street, New York.

ПЕРЕДПЛАТА:
На цілий рік $1.50
На пів року 75
Поодиноке число . . . . . 3ц.

СОЮЗ

Часопись для рускаго народа в Америці.

"SOJUZ"
Published Every Thursday
—by—
"SOJUZ" PUBLISHING COMPANY
„Свобода"
184 Hudson st.
Single copy 3c

Entered as second-class matter August 14. 1908 at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

No. 15. Ню-Йорк. Н. Й., Четвер 22 цьвітня 1909. New York, N. Y., Thursday, April 22, 1909. Vol II.

Наша партийність.

Відносини, условини житєві, ріжнородні права а в кінці відмінні погляди і понятя вливають на уформованє всіляких сторонництв і партий у цивілізованих народів.

Майже кожде сторонництво для збільшеня своєї сили, для усталеня свого істнованя, старає ся поборювати другі партиї, щоб відтак своєю роботою задоволити частину народу, якого інтереси она репрезентує.

В Спол. Державах цілий нарід ділить ся на кілька могутних, партийних відламів, з котрих кождий повстав задля специяльного уформованя ся місцевих відносин а репрезентуючи прямованє певної части людности має цілковиту рацию биту.

Ту рацию биту американьскі партиї попирають при помочи пресових орґанів. які суть могутним средством борби з противниками.

Американьскі партийні письма аґітують за більшим числом прихильників, за перевагою сторонництва і висказують бажаня того сторонництва.

В такий менш-більше спосіб уформовують ся відносини сторонництв до партийної преси. Політичні сторонництва становлять животні части народного орґанізма, нарід витворює їх сам з себе, а відбитка сего є преса.

Рускі поселенці в Америці мають тоже свої сторонництва, мають партийну пресу, однак все тоє діє ся цілком противно чим у Американців.

Маємо множество партий і партийок. Кожда має свою часопись, однак партиї ті не уформовують ся задля відносин і условин житєвих в Америці, але суть попросту перенесені живцем зі старого краю на ґрунт американьский, та цілковито не відповідають інтересам рускихъ переселенців. Гуртки всіляких „патріотів," котрі самі собі не годні заралити, не маючи навіть понятя про тутешні відносини, без знаня анґлійскої мови накидають свої партийні погляди загалови і вмовляють в людей що погляди такі суть доконче до житя потрібні і що тільки завдяки їх стараню Русини в Америці можуть щасливо жити.

Часописи такі не суть висказом потреб і бажань переселенців, але старають ся стучно витворити для себе слїпопоклонників а відтак ними кермувати на свою руку.

Кожда така часопись підносить тільки свою діяльність а всіх тих, що інакше думають малює в найчорнїйших красках. З такої „пожиточної" политики повстає тільки ненависть, сварні, бійки процеси і т. п.

Та наколи „патріоти" тратять час на свої падвиги, пересічний наш поселенець не дуже покористовує ся тими сварками і має цілком иншу ціль: шукає кусок хліба і бажав би щоб йому було лутше як до тепер.

Чи бажаня його зможуть сповнити наші „патріоти" на се хай читатель сам собі відповість в душі.

Богато Русинів не мають навіть понятя на чім полягають партийні засади, про котрі вічно сточує ся борба в рускихъ часописях.

Для слуханя сварок не треба часописи — в кождім салюні можна ся з тим зіткнути. Політика така не виглядає на нич иншого як тільки на бороу о першенство і на монополь ущасливленя загалу.

Загал однак відчуває се, що чи та чи друга партия буде верховодити, чи всї разом або жадна з них, те все не поліпшить його долї, те все не змінить його судьби. Поселенець наш чує що завдяки „патріотам" ані не дістане працї, ані єї не стратить ані тижнева пейда йому не збільшить ся, ані не зменшить ся а в кінці і розуму до голови не набере від без'умних.

З партийностю „патріотів" руско-американьска суспільність не має богато спільного.

Поселенець наш потребує передовсїм просьвіти і то просьвіти не „партийної" але цілковитої і безсторонної потребує з'орґанізованя ся і напряму в тяжкій борбі житєвій на спосіб американьскихъ орґанізацій, а то все не достарчить йому партийна імітация зі старого праю.

Хто отже з Пов. читачів прочитає уважно сю статю і роздумає та застановить ся над дотеперішною нашою роботою і наслїдками єї, хай в шпальтах нашої часописи висказує свої думки в сїй справі і таким робом зможемо усунути всяку безкористну партийність а натомість витворити щось путнього, здорового для розвою нашого американьско-рускаго житя.

Передовсїм руско-американьска молодіж вихована тут, якій найбільше не надає ся практикована до тепер политика і з якої не тільки користь але і шкода впливає на них, повинні себе з'орґанізувати на взір молодежи других народностей і зажити новим житєм повним надії о будучности, а не плачу і нарікань.

Ану-ко хто перший обізве ся.

УВАГИ.

Кажуть досьвідчені люди що найгірш зачіпати собі стару бабу, бо в неї язик не на тоє щоб часами висловити гадку, але на те, щоб перекричати хотя би і сто хлопів.

Так само має ся річ зі старою пестункою ґр.кат. князя Ортиньского, „Свободою." Хотя годимо ся в повнї з досьвідом старших людий, всеж таки годї с ерпіти того що та стара католїцка відьма набелентїла в передовій статї ч. 14. і за єї безличність належить ся єй доброго прочуханця та ще і кілька слів, яких уживають салюнові американці починаючи від ґа... д... а кінчили на фул....

Під заголовком „Страшна небезпека" проливає стара крокодилеві слези, що найвисший суд звязковий відкинув скаргу вдови італійского робітника, яка домагала ся відшкодованя від желїзничої компанії за вбитого мужа, позаяк він був підданим короля Італії а не американьским горожанином. На основі того присуду „Свобода" доводить яка небезпека грозить тепер всїм поселенцям рускпм не горожанам.

Ми не тішимо ся з такого присуду і болїємо над нещасним робітником і йому подібних, але „Свобода" не має найменшої рациї показувати своє закровавлене „матерне" серце для робітників не горожан. Чому?

1. „Свобода" дуже добре знала як буде себе вести республиканьска партия і як партия та відносить ся до робітників, а мимо сего поміщувала довжезні статї та ще й з пікчерами, доказуючи, що репрезентанти тоїж суть найбільшими прихильниками робітників.

2. „Свобода" з'ужила всю свою енергію, доказуючи рускимъ поселенцям, що одинока для них спаса се ґр.кат віра і єзуїтский князь церкви.

3. „Свобода" знаючи о тім що не горожанин не може мати тут рівного права з горожанином, ніколи не старала ся вияснити се в орґанї удержуванім за гроші самих робітників і не старалась улегчети нашим поселенцям стати членами вільної Америки.

4. „Свобода" попирає политику ґрінорів попів, котрі не маючи понятя про житє, бутє, тутешне, не тільки що не можуть допомочи своїм вівцям, але противно відвертають їх увагу від всего що тут робить ся, вказуючи єзуїтским способом на Старий край і тамошну нужду і тим робом грають на слабких родинних струнах, щоб лекше було їм викрасти з кишенї робітника-еміґранта послїдний гріш.

5. „Свобода" дуже добре знає, що навіть у нас в краю, де тільки маємо своїх князїв пес з ланцушком не може бути арештований жандармом, а чоловік що не викаже ся gmina przynależności зістає узнаний волокитою і відставлений до границї.

6. „Свобода" дуже добре знає, що Америка не може толерувати людий, котрі через горожаньство не хочуть зазначити себе членами сеї країни, але ще і противно яко емїґранти ворожо до неї відносять ся, яку политику веде навіть і сама стара бабуня.

7. „Свобода" дуже добре знає, що люди орґанїзуючи себе в відмінний спосіб як цїла американьска суспільність не дуже добре представляють субе в очах тоїж суспільности.

8. В кінці „Свобода" і то знає, що всякі рускі масові віча, протести і петициї не горожан се річ сьмішна і псови на чоботи придасть ся.

А тепер бабуню щось наварила то і їдж. За гроші гр. кат. дітей довелась їх до сего, що они не мають навіть подібно як птиці охоронного часу.

Одна тільки рада. Зберіть собі всїх ґр. кат. негорожан і ідїть до свого князя хай роздасть вам ружанці, скаплежи і пацьорки, відмовить до сьв. Пантелеймона акафист і виведе вас з дому неволї в єзуїтский рай, де ні болїзни ні печали...

„Свобода" се найбільша гіпокритка на сьвітї. „Audiatur et altera pars" — дає переслуханя обом сторонам виказує канадийских Русинів блуди і т. д. а сама про себе нїчого не згадує. Тепер з нагоди збірки на будову памятника Т. Шевченка в Київі оголосила публично зібрану суму $10.49. All right. Се баґателька, а на дурницях старане хоче дати ся вхопити, тому і відкликує ся на ч. 40 з 1908 р. Але чому шановна панна „Свобода" не викаже ся що стало ся зі збіркою на фонд нашого галицкого письменника Др. Івана Франка. — Чей се також публичний гріш? Нї?

Новинки.

— На днях появила ся в Ню-Йорку медична Ко-„Мета" часопис „поступових" Українців. На разї не хочемо ширше обговорювати єї цїль і зміст, понеже надіємо, ся що комети мало коли показують ся. Сумно лише, що наші поступовцї для першої лїпшої бізнесової спілки послугують ся дорогими цїннимп для кождої людини термінами. „Не кидайте перли між свиней".

— В Туреччинї партия молодо-Турків не устає в своїй роботі. По недавній революциї партия ся заняла Константинополь і змушує султана щоб сей уступив з престола, бо в противнім случаю відберуть йому жите. Корабель султана має його вивезти з Константинополя. Поки що не ма еще відомости яку відповідь дав султан.

В кождім случаю хотя би і уступив біда не загляне йому в очи, бо числять що має він маетку в готових грошах більше 120 міл. дол.

Кілька менших міст спалено і богато християн вимордовано. Між убитими є тоже два американьскі місионарі.

— В Mass. Стейт відкрито страшний злочин. Актор одного з менших театрів С.Йордан посварив ся з жінкою і в злости убив. Щоб поминути кару відрізав єї голову і спалив в печі відтак почвертував трупа на малі кусники щоб кождого дня кілька частпй палити. Полїция якимсь чудним трафом витропила сей злочин і арештувала звірского убійця.

— Незалежні Русини в Неварку взяли ся до реальної роботи. Дня 18 го с. м. від год. 5-ої до осьмої вечером відбув ся парохіяльний мітинґ. Велика галя при Калеж Плейз майже повна була народа обох полів. По вечерни отворив мітинґ давний предсїдатель громади п. М. Барон, поставлено двох секретарів і приступлено до виборів церковн. Ради після американьских законів. Голосованє відбувало ся слїдуючим порядком:

Кождий прихильник Вільної Церкви подав своє повне імя і адресу, назначив субскрипцию на цїль народної церкви і школи почім получив балат до голосованя на церковну раду. Голосованє відбуло ся тайно і з двайцять шести поставлених кандидатів ввійшли в раду слїдуючі лиця:

Предсїдателем парохії п. Дмитро Гриців, радними вибрані стали п.п.: Стефан Пашків, Стефан Семенюк, Іван Герцула, Григорий Бойкевич, Володимир Варніцкий Даниїл Сас, Андрей Бучак, Григорий Романків, Кость Яцентий, Михайло Сьпівак, Дмитро Попіль і Андрей Іванишин.

На початок нової будови члени парохії поставили субскрипцию в сумі 815дол. Рівночасно всї члени парохії власноручно підписали петицию до „Чорч Екстеншен Комітї" Пресвітер. Церкви в Неварку з просьбою, щоби та в порозуминю з радою Рускої Церкви купила відповідне місце і вибудовала церков і школу для Рускої громади, беручи моргідж на сплати по тисячу долярів річно, аж доки проперти не виплатять Русини в цїлости, а тогди получать дід.

В. К. секретар виборів.

— В суботу дня 17 го с.м. Брацтво св.О. Николая в Неварку відограло знаменито штуку — „НЕВОЛЬНИК" Актори вивязали ся зі своєї штуки знаменито. Публика одушевляла ся драмою. Слези на очах присутних сьвідчили про вдачну гру молодих братів і сестер. Оплески витали акторів при кождім спаданю заслони. Сьпів випав знаменито. По представі відбулась гарна забава, а о дванайцятій годинї в ночи, гості розійшли ся домів,

Варта, щоб Русини в Америці брали ся більше до граня поважнїйших штук, не конче все бавити публику комедиями, з яких не много моральної користи, а і науку Біг-ма.

Гість

Тов. „ЛЮБОВ" від. 45, „Р. Н. Союза" устроює баль дня 15 мая 1909 р. в New Academy Hall 525 S. 4-th Str. Philadelphia, Pa., на котрий запрашає всїх, що любять весело і примірно забавитись. Музика буде перворядна. В перервах члени читальні „Просьвіта" відсьпівають кілька гарних пісень. Для гостей придбали ми всїлякі несподіванки. Вступ для мужчин 15 цнт., для женщин 10 цнт.

Комітет.

ВАЖНЕ!

Єсли хочете дістати американьскі папери, то зголосїть ся до:

К. Данковский
9 Old Slip, New York.
недалеко Hanover Sq.
або вечером
106Morris st. Jersey City, N.J.

ХТО ХОЧЕ

довідатись про сумну правду, яким то способом втягнули наших Русинів до унії з римскою-католицкою церквою, та хто хоче навчитись яким способом гарно зажити і без тої сьвятої спілки, нехай купить собі за 30 центів нову, гарну книжочку:

„Унїя з Римом,"

яка вийшла що й но з друку.

Пишіть на адресу:

Ruska Knyharnia
435 Selkirk Ave. WINNIPEG Man. Canada.

СІЧ ІДЕ! Народна драма в 3-ох діях. Ціна 40 сот. Висилає ся що найменьше 5 прим. за 2 корони — 50 цт. М. Грабчук, Чернівці, ул. Паньска 18.

ОГОЛОШЕНЄ

Хто хоче мати гарні „ДУХОВНІ ПІСНИ" в шкіряній оправі і книжочку „СЕРЦЕ ЧОЛОВІКА" з 10 красними образками, нехай пише адрес: **Rev. J. A. Kolesnik 426 King Street, E. Toro Ont. Canada.** Ціна Пісе $ 1.00, а „Серце Чолові 15 центів.

digitized by ukrbiblioteka.org

"SOJUZ" (Union)
RUTHENIAN WEEKLY PAPER
Published Every Thursday
by the
"SOJUZ" PUBLISHING COMPANY,
166 East 4th Street, New York.

Subscription per year . . . $1.50
,, ,, six months . .75
Advertising Rates Furnished on Application.

«СОЮЗ»
часопись для руского народа в Америці
виходить кождого тижня в четвер

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА ВИНОСИТЬ:
в Спол. Державах $1.50
до Канади 2.00
до Европи 2.00

Безіменних дописей не принимаємо.

Редакция принимає всякі адвертайменти, по умірковапій ціні; о близші інформації пишіть до Редакції.

ГРОШІ можна посилати в регістрованім листі, або через експрес, або на Money Order. Моней ордер, т. е. карточку, котру дає почтар, або експрес. аґент, треба в листі нам післати, бо без тої карточки не дістанемо грошей.

Гроші треба посилати на висше поданий адрес.

Відвічальний редактор: **Осип Косовий**

Яка неомильність й сьвятість такі-ж і їх плоди.

Студия оперта на жерелах правди.

Подає В. Кузів.

[Конець.]

Кілька день пізнійше з'явив ся Бенедикт повен ясности одному з монахів в монастири Одільона, звіщуючи що Бог вислухав молитви сего ігумена і привернув його до свого царства. В тім часі повертав один французкий лицар з прощі з Єрусалиму і задержавсь кілька день в Сицилії близько вулькана Етни.(Вулькан - гора бухаюча огнем.) Близько вулькана здибав ся з пустельником, який оповідав йому про нечувані досі річи. Наближаючись, каже пустельник,до кратеру (отвір вулькана) чувем не лише плач і нарікане мучених душ, але також і лайку та злобні відгрожування ся підземних духів за се, що Одільон вириває много душ від них і привертає до неба. Лицар повернувши до Франції не мало задав собі труду щоб розповсюднити поміченя пустельника, що розуміесь вплинуло на розширене розголосу про Одільона та взріст богацтва його монастира, який окликано містом відностовим. Ті байки та оповіданя дали початок до заведеня чистилища, яке принято за правовірне на соборі в Фльоренції 1439.р. Виказалисьмо що наука о чистилищи не має підвалини в Слові Божім і не малаб мати місця в серцю христианина! А щож на те хлопский розум? Те! що вірити в щось подібного се йти протируч з засадами науки Христової пріпціном єства Божого.Батько карає дитину щоб добріла і впливає так на єї серце і совість ніколиж на се, щоб радуватись з єї болю або мститись за провичу, якої допускаєсь дитина. Так само поступає і Бог з нами, всилає на нас горе і терпіня, щоб пробудити совість, збудити боязнь перед гріхом і спонукати іти нам вузкою дорогою, яка веде до спасеня. Що иншого нагадує згадка про чистилище! Она пригадує нам, що чистилище се місце покути за наші гріхи, місце пімсти Божої. Чиж Бог мстивий? Припускаючи отсе мусимо припустити, що жертва Христом довершена недостаточна для нас, в очах Божих не має ніякої вартости. Збрехав тоді Христос коли в невисказаних муках на хрестї рік: ,,Совершилось".

Противно, нїчоб було не совершилось, колиб ся жертва не була найцінніїшою в очах Бога, колиб кров Христова не очистила нас від всяких неправостий принимаючи Христа за Спасителя. Наука про чистилище сталась золотими долами для рим. кат. церкви (хоч і гр. кат. без чистилища добре дре). Монастирі, храми і попівство збирають міліони, дякуючи знаменитому винахідчикови та темноті люду. Заведено Службу Божу за померших, що ними помагаєсь умершим доступити до неба . . . . . але лише за гроші! Щоб бізнес повести зручнійше, заведено много вівтарів виключно для сего інтересу з застереженем що ніяка служба відправлена на сім вівтари на марно не піде. Тому сї служби о много дорожші! Бідна вдова, засмучена мати, осамотніла сирота мусить собі від уст шматок хлїба відняти, щоб дати попови жадану ціну за висвободженє душі улюблених осіб з мук чистилища.

Згадуючи про доходи кат. церкви годї забути про відпусти, яко вицьвіт несовістного католицкого швіндлю як бачимо католицкий обряд для богачів єще найвідповіднїйший. Ту на земли можна купити відпущене гріхів а по смерти за гроші просто до неба. А для бідних? Одно! Не маєш грошей терпи! Терпи ту на земли з холоду і голоду! Терпи по смерти в чистилищи аж мине твій час, коли своїм терпінєм допоможеш собі сам до неба! Христос учив: ,,Блаженні вбогі, а кат. церков ,,Блаженні богаті!

Початок думок Сократових.

Дальше.

Крітон сказав несьміло:

— Нї не того. Я прийшов тебе просити і не від себе тілько, але від богато людий що люблять і шанують тебе.

Сократ спитав ся:

— Щож там вам треба? Кажи!

Крітон сказав:

— Ми хочем виратувати тебе від смерти. Можна так зробити, щоб в ночи вивести тебе з вязниці?

Як почув се Сократ, то мов хмара лягла йому на обличе і він сумно та суроґо глянув на Крітона.

Крітон сказав:

— Тебе, учителю, засуджено не по правді. Пожалуй дітей своїх, пожалуй нас. Ми вже урадили, як тебе виратувати. Вартівників підкупимо, а тебе в другій одежи відвеземо в чужу землю. Там у мене є знайомі люде, вони радо приймут тебе і дїти твої. Щоб виратувати тебе, я і инші ученики даємо гроші — тілько, благаю тебе, послухай нас.

Крітон говорив плачучи але по Сократовім лици він бачив, що учитель не подає ся. Як Крітон договорив, Сократ сказав:

— Спасибіг тобі, Крітоне! Я знаю, що ти поважив ся на те люблячи мене. Знаю, що ви всї любите мене. Але дїлати я мушу по правді. На судї я сказав, що готовий умерти за свою науку, а слова я додержати мушу. Єсли би вам довелось мене вивести з тюрми живого, то вивели-б ви мене вже не такого, який я був перше, але брехуна. Чи сего вам хоче ся?

Бачив Крітон, що Сократ правду каже, а всеж хотїв він виратувати його. І сказав він Сократови:

— Хто знає, той не скаже що ти брехун. Ти одуриш самих тих поганих людий, що не по правдї осудили тебе. А окрім них всї будуть радїти, що ти виратував ся.

Тогдї Сократ сказав твердо:

— Нї Крітоне. Утїкши я одурю не самих ворогів своїх, але і всїх людий. Через цїле житє я казав, що людина всегда мусить робити по правдї. Коли я сам буду робити не по правдї, то хтож увірить в те, що я казав? Я втечу з вязниці, від ворогів, але куди я втечу від свого сумлїня? Покинь Крітоне, про се і думати. Ліпше будемо разом приготовлятись до неминучого.

Зрозумів Крітон, що не доведе ся їм виратувати учителя і сумуючи пішов сказати про се другим ученикам.

Послїдна розмова Сократова

Настав остатний день Сократового житя. Тогди був такий звичай, що він мусїв умерти перед заходом сонця. З ранку ученики Сократові зійшли ся до вязниці. Богато між ними гірко плакали.

В війшов вартівник і сказав ученикам:

— Зараз здіймуть з Сократа закови, тогди і пущу вас до него.

Відчинено двері вязничні і ученики в війшли. Сократ лежав на ліжку. Коло ліжка стояла його жінка і держала на руках найменшу дитину. Побачивши учеників Сократових, она заридала і сказала:

— В остатне прийшли до тебе, Сократе, в остатне слухати будуть тебе. Се твоя послїдна розмова з ними.

Жінка ридала, рвала на собі волосє. Сократ попросив учеників, щоби відвели єю до дому.

Він хотїв встати, але ноги йому попухли і болїли. Він почав їх терти руками і йому полекшало. Тогди сказав ученикам:

— Бачите, други мої, по всякій болїзни незадовго і полекшає. Чи давно ті ноги мучились під важкими законами, а тепер як їм добре, легко. Так з всяким страждапєм буває. Тепер вже я і встати можу.

Ученики обступили Сократа. Ім хотїлось балакати з ним, слухати, що він казати буде, але їх не покидала думка про Сократову смерть, про вічне з ним розлученє і они заливаючись слезами нїчого не могли вимовити. Учитель зрозумів, що було в них на серци. Він сказав:

— Бачу я і знаю, що вам жаль мене. Та не тілько, жалко, а ще і боїтесь за мене. Чим-же менї розважити вас, дух ваш в гору підняти. Гляньте на мене. Я спокійний, нїчого не жалую, нїчого не боюсь. На серци в мене легко і ясно. Житя свого я доживаю в вязници, мене засуджено на смерть. Люде уважають таку смерть за сором. Але чи можна уважати смерть за сором, коли вмираєш за правду, а не за яке погане дїло? Люде обмовили, засудили мене. Але я не могу сердитись на них, ненавидїти їх. Я знаю, що они зробили так через свою нерозумність. Я докоряв їм, які в них блуди, бо хотїв їм добро здїлати а они не зрозуміли мене і їм здавалось, що се зле. Они зробили, як нерозумні дїти. Я виясню вам се. Напримір так: коло хорих дїтей був такий чоловік, що робив все що ті дїти бажали. Потім прийшов другий чоловік-лїкар і не слухав дїтей, а робив так, щоб они подужали. Як на вашу думку, когоб дїти хотїли, щоб був коло них? Запевне того, хто догоджував їм, а лїкаря хотїлиб позбутись. Они сказалиб: Сей чоловік мучить нас, не пускає з хати, не дає нам їсти і пити, чого ми схочемо,заливає нас гіркими ліками. Проженїм його а ще ліпше зробимо так щоби він вже нїколи не вернув до нас. Мої вороги саме так зрозуміли мене, як дїти лїкаря.

Тут Сократ з упинв ся, бо спостеріг, що Крітон щось хоче сказати йому. Крітон сказав:

— Сократе ти знаеш, що нам дороге кожде твоє слово, але ми просимо, щоби ти не балакав. Вязничний доглядач сказав нам, що хто перед смертію богато і палко балакає, того отруя не так бере ся і треба більше єю пити.

Сократ сказав:

— Други мої, подякуйте йому за раду і попросїт від мене, щоб отруї більше наготовив. Я готов випити єї не раз, але два і три, як ще треба буде. Отруя зробить своє дїло, як прийде той час, а поки що, дайте менї балакати. Ще богато є такого, про що менї хотїло-б ся з вами побалакати. Сїдайте близше коло мене.

Сократ сїв на ліжку, а ученики посїдали вкруг него. Найблизше Сократа сидїв Федон. У него було гарне довге волосє і Сократ любив розмовляючи гладити його. Так і сего разу. Федон сидїв коло ліжка а рука Сократова лежала в него на на голові. Сократ сказав:

— Де то, Федоне, буде завтра твоє волосє?

У Греків був такий звичай. Як умре хто, то други його обрізують собі волосє і кладуть покійникови на могилу. Отже Сократ спімнув, що Федонове волосє буде завтра на могилї.

Деякі ученики заплакали. Сократ сказав:

— Други мої, я не боюсь смерти. Страшно не вмирати а жити нерозумно не по правдї.

Дальше буде.

М. МЕЛЬНИК.

Убійники.

(Мельодрама в пяти дїях а одинайцяти відслонах.)

Дїйствуючі особи:

Гарасим Дерун, війт.
Гаська, його жена.
Грицько, їх син.
Василь, їх приймак.
Яким Багрій, заможний господар.
Настя, його жена.
Марійка, їх дочка одиначка.
Лесь, парубок.
Семко і Іван, вартівники.
Трофим, присяжний.
Гершко, коршмар.
Судия, лїкар, жандарм, судовий секретар.
Съвященник, кат, гайдуки, свахи, дружки і весільний староста.

Річ дїє ся на Поділю в Галичинї.

ДІЯ І.

Відслона перша.

(Сцена на вигонї за селом.)

Ява 1.

(Коло плота стоять два парубки і розмовляють.)

Лесь: — А що Грицю, буде музика в неділю?

Гриць: — Незнаю Лесю. Може — але дуже тяжко.

Лесь: — Гай,гай! Нестало вже в селї нашого Майорка, то ти був добрий жидиско, раз! Бувало тільки писни що хочеш музики, а він вже й питає, на коли. Та вже й маєш. (Спускають оба голови, бануют.)

Гриць: — Знаєш Лесю? Відколи стала ся та велика бійка на музиці, староста прислав до тата письмо, аби не позволили на жадні танці а музика, через три роки, не сьміє нї смичком кивнути.

Лесь: — А чому-ж знов потім грали і гуляли?

Гриць: — Всьо переробив Майорко.

Лесь: — Та як?

Гриць: — Як то як? Ти забув як до села був приїхав комісар, а Майорко зараз прийшов до нас, взяв його до коршми і всьо то переробили.

Лесь: — Яж і кажу товаришу, що такого жида вже не будем мали в селї і село мине ся. Нераз, бувало возьму з дому пару гарців якого збіжа, тай вечером через городи махну до Майорка, а він ти, бувало, навіть не мірить, тільки подивить ся тай заплатить.

Гриць: — Та то правда, без него, так як без рук в селї. В мене самово тепер більше як чвертка пшениці є нашпарованої, а не маю де продати. Кілька разів збирав ся я віднести до руского склепу, та там що вечера повно людий, не продаш, хоч загибай.

Лесь: — Шкода нести, най его ,,папером" пібе, я вже до него носив, несли-б его на кладбище, а він ти мене допитує, хто менї дав ту пшеницю, тато чи мама? А я кажу: ,,Тато дали." А він зважив, тай каже: ,,Я немаю дрібних заплатити, та завтра сам заплачу татови." Татови зараз потрібно гроший, говорю, а як не маєте, то беру пшеницю назад до дому. А він ти догадав ся, котюга, тай каже: ,,Пожди, я завтра спитаю его, чи правду ти кажеш?" Я став тогди як вритий, незнав що робити. Тогди признав ся єму у всїм, та прошу, аби нічого татови не споминав, а він навіть й слухати не хоче. Аж врештї его жінка вмішала ся в дїло, тай він помяк і тогдї зачав протокол тягнути з мене, нїби жандарм. А на що ти крадеш збіже з дому? А деж ти грошї дїваєш? Ну а я, розуміє ся, як можу так брешу. В кінци він сказав, що дарує менї той раз, але аби я памятав та більша нї зерна не рушив з дому, я забігмав ся і тогди він менї каже: ,,Бери пшеницю та занеси до дому."

Гриць: — А дивино ти ся! А я, що йно збирав ся киньки до него віднести свою пшеницю. А най-же его на марах носять коли він такий.

Лесь: — Я чув, лише не знаю чи то правда, що на вигонї в Горбатого Панька якийсь жид купив город під хату.

Гриць: — Тай я чув і видїв як тамтого тижня у нас контракт робили.

Лесь: — А щож той парх буде дїяв?

Гриць: — А чорний его знає що він буде робити. Тепер ходить по селї скуповує вонучі, клоче, покладки, а навіть кури скуповує.

Лесь: — І думаєш, що він на тім удержить ся в селї.

Гриць (показує рукою і говорить): — Ади, за вовка помовка, а він онде. Тїкаймо за вербу та грудками парха (парубки збирають грудки і ховають ся).

(Дальше буде.)

Подаємо ту мельодраму уложену поселенцем з Галичини М. Мельником, яко взорець духового розвою на вільній земли і яко відбитку противностий житевих уснутих на тлї старокраєвих условин. Ред.

digitized by ukrbiblioteka.org

ЖУЛЬ ВЕРН.

В округ сьвіта в 80ти днях.

(Дальше.)

Містер Фаґ, містріс Ауда і Фікс найшлись між двома огнями. Уйти не було куда. устоятись між тими людьми узброєними у всілякі знаряди було неможливо. Фаґ і Фікс обороняли мелоду женщину наражуючись на удари. Містер Фаґ по своєй холоднокровности старав ся щоб пропхатись через ту товпу, но надармо. В тій хвилині, сильний високий мущина, відай провідник одної партиї, підняв кулак над головою Фаґа. Тепер однак прискочив Фікс і заступаючи Фаґа дістав сильний удар в голову.

— Янки! — сказав містер Фаґ, кидаючи на свого противника взір повний ненависти.

— Джон-Буль! — відповів той.

— Ми встрітимось.

— Єсли вам се вигідне. Ваше імя?

— Філяс Фаґ. А ваше?

— Полковник Стем Віллям Проктор.

В часї того розговора товпа успокоїлась. Фікс підняв ся з землї. Одежа його була подерта, але поважних ушкоджень тїла не було. Його пальто було на половину роздерте, пантальони були подібні до індийских.

— Дякую вам, сказав Фіксу містер Фаґ, наколи они видобулись з товпи.

— Не ма защо, відповів Фікс, но ходїм скорше.

— Куда?

— В маґазин готових убрань.

Дійсно се було доконечне. Одежа Фаґа і Фікса була цїла подерта так якби они також брали участь в виборах за Камерфільдом або Мандибоєм.

В короткім часї они прилично одїті вернули до „Міжнародної Гостинницї.“

Там Паспарту очікував вже свого пана, купивши аж шість револьверів. Наколи побачив Фікса в товаристві містра Фаґа, він спохмурнїв, но коли містріс Ауда розказала йому в коротцї про недавний случай, лице його прояснилось. Очевидно Фікс держав своє слово і був союзником а не ворогом.

По обідї Фаґ післав за еквіпажом, який мав відвести їх на стацию. Перед усадовленем ся в еквіпаж містер Фаґ запитав Фікса:

— Чи не бачили ви полковника Проктора?

— Нї, — відповів Фікс.

— Я повернусь в Америку, щоб з ним розрахуватись. Англичанин не може дозволити, щоб зним так обійтись. Шпіон усьміхнув ся і не сказав нї слова. Як бачимо Фаґ належав до того типу англичан котрі не терпять дуелї в своїй вітчинї, но по за границями готовий станути до борби єсли сего вимагає потреба.

Пятнайцять мінут перед шестою приїхали на стацию. Потяг стояв вже готовий до відїзду. Перед тим, заки увійшли в потяг містер Фаґ підійшов до одного служащого і запитав його:

— Що се було таке сегодня в Сан-Франціско?

— Мітінґ, пане, — відповів той.

— Но менї видить ся що на улицях панував незвичайний рух.

— Они хотїли урядити великий масовий мітинґ.

— Чи не вибирали они якого державного урядника?

— Нї, пане, мирового судию.

Почувши таку відповідь Філяс Фаґ всїв у ваґон і потяг пімчав цїлою силою пари.

XXVI.

Подорож поспішним поїздом Тихоокеаньскою желїзною дорогою.

Так називаєть ся Американьска желїзна лїнія, котра перетинає Сполучені Держави в найширшім єї місцї. Но в дійсности ся дорога дїлить ся на три части: центральну, межи Сан Франціско і Угденом і союзну, межи Угденом і Омагою. Там розділяєть ся она на пять віддїльних лїній, котрі лучать Омагу з Ню-Йорком. Таким чином Сан Франціско і Ню-Йорк сполучені непереривною тасьмою металю, три тисячі сїмсот-вісїмдесять миль довгою. Желїзна дорога межи Омагою а Тихим океаном іде по місцях, заселених Індийцями і дикими зьвірями. Коло 1845 р. на сїй обширній териториї поселились Мормони після того, як їх вигнано з Ілинойс.

Давнїйше для переїзду з Сан Франціско в Ню-Йорк потрібно при найлучших условинах шість місяцїв, тепер можна переїхати в семи днях.

В 1862 р. не зважаючи на сильну опозицию депутатів з полудневих стейтїв, котрі бажали щоби желїзна дорога перейшла більше на полудне, проєктовано лїнію межи сорок первим а сорок другим рівнобіжником.

Покійний президент Лїнкольн сам назначив початок нової дороги в містї Омага в стейтї Небраска. Сейчас розпочато роботи з чисто американьскою бистрою ідіяльностию. Скорість виповненя ніяким чином не пошкодила достоїньству роботи. На преріях укладано дорогу по півтора миль в день. На що лиш уложених шинах переходила льокомотива, котра привозила материял до дальшої роботи.

Від Тихоокеаньскої желїзної дороги відходить скілька галузий в стейти Йова, Канзас, Кольорадо і Ореґан.

Така була желїзна дорога, по котрій проходили поїзди в протягу сїм днїв і се давало можність Фаґови прибути в Ню-Йорк 11 го і там сїсти на пароход, що відходив в Лїверполь. Ваґон, котрий заняв містер Фаґ, був подібний до давного омнібуса. В серединї не було передїлок. З кождої сторони ваґона тягнулись сидженя. Середина була призначена для переходу. На всїй довжинї поїзда ваґони стикались плятформою і легко можна було переходити з одного ваґона в другий. На плятформах товпились безустанно продавцї ґазет, книжок, напитків і циґар, на що находили все покупцїв.

Зі стациї Окленд поїзд виїхав о 6 тій год. вечером. Було вже темно, ніч була холодна а небо було вкрите хмарами, котрі заповідали снїговицю. Поїзд йшов досить скоро. Він переходив, числячи також ріжні перестанки, двайцять миль на годину і можна було сподїватись, що перейде свою дорогу в назначений час.

В ваґонї не можна було почути жадної бесїди. Декотрі з пасажирів поснули. Паспарту сїв коло шпіона, но не говорив з ним. Послїдні випадки значно охолодили їх відносини впрочім Фікс нї в чім не змінився а Паспарту держав ся на сторожі і готов був при якім небудь підозріню задушити свого давнїйшого приятеля.

В годину після виїзду поїзду почав падати снїг, но на щастє не великий і не міг затамувати хід поїзду. Через шиби вікон виднїлась тепер велика біла скатерть, а на ній рисувались сїрими пятнами клуби диму, вилїтаючі з комина льокомотиви.

О осьмій годинї до ваґону увійшов кондуктор і сказав, що можна класти ся спати і за якусь хвилю ваґон перемінив ся в сипяльню. Сейчас запинки диванів відкинено старанно набиті тюфаки розвернені. Кожда постіль закрилась за для нескромних взглядів густими занавісвми оставалось лише роздягнутись і лягчи, що і всї зробили. Кождий пасажир неначе чув себе у вигідній каютї парохода. Поїзд з малим гуком мчав силою пари в сторону Калїфорнії.

Місцевість межи Сан Франціском а Сакраменто мала характер рівнини. Ся часть желїзної дороги, що зачиналась з першу у Сакраменто йшла на всхід на встрічу тій, котра йшла з Омаги.

Від Сан Франціско желїзна дорога йшла прямо на північ в долину ріки Американьскої, що впадає в залив Сан Паґло. Сто двайцять миль простору, що дїлив ті два значні міста, поїзд переїхав в шістьох годинах. Таким чином подорожні переїхали через Сакраменто коло півночи, коли спали першим сном. Длятого они не могли видїти нї прекрасних берегів, нї широких улиць, нї розкішних готелїв, парків, нї сьвятинь сего важного міста, резиденциї законодайного стейту Калїфорнія.

Минувши Сакраменто, поїзд перейшов через стацию Юнкмен-Роклин, Обурн і Кальфакс і увійшов в гірскі околицї Сієра-Невода. О семій годинї минув стацию Уіско і через якийсь час подоророжні могли любувати ся живописними видами сеї гарної сторони. Напрям дороги змінив ся після згубів Сієри. Льокомотива, блискаючи мідию і кидаючи жовтаве сьвітло своїми великими лїхтарнями, вторувала своїм свистом і пихтїнєм шумови потоків і водопадів. На дорозї не було нї мостів нї тунелїв. Дорога йшла вздовж гірских скрутїв, придержуючись найкоротшого напряму, не насилуючи природу.

Около девятої години поїзд пішов долиною Карсона в стейт Неваду, а в полудне він вийшов із Рено, де був двайцять мінутовий перестанок. Подорожні поснїдали. В сїм пунктї північно-всхідний напрям дороги змінив ся. Скілька миль дорога іде в північнім напрямі в долину ріки Гумбельдта, потім ідучи за єї течією, она іде вже на всхід до самих гір Гумбальдта, в котрих ріка та бере свій початок.

Поснїдавши містер Фаґ, містріс Ауда і їх товариші знова заняли свої місця в ваґонї. Сидячи вигідно на мягких канапах они могли любуватись гарними видами, котрі проходили перед їх очами. Обширні рівнини, окружені горами, котрих темні просфілї рисувались на небозводї, відбивались на дні мутних потоків. Часом в дали неначе рухомий плїт, показувалось стадо бізунів. Незчислені армії сих зьвірят були справдїшною перешкодою для поїздів. Тисячі сих пережувавчих, величезних сотворінь переходили часом так, що треба було задержувати льокомотиву і ждати доки дорога не очистить ся. Пройти чорез їх ряди було не можливо.

Так сталось і тепер. Коло третої години стадо бізунів в десять або і більше тисяч затамували дорогу. Машиніста зменшив скорість потяву і пробував також пустити в рух снїгоріз, но се не мало успіху. Прийшлось остановити і ждати.

Бізуни йшли спояйним ходом і мрукали голосно від часу до часу. Они були висші ростом від европейских биків, ноги і хвіст були в них короткі, грива якби мясистий горб, роги розходились зараз у самій основі, а голова, шия і хребет були покриті довгим волосом. Остановити сей потяг було не можливим. Жадна перешкода не могла здержати сего потока живого мяса.

Вийшовши на плятформи подорожні глядїли на се хороше зявище; і той котрий найбільше повинен був турбуватись сею перешкодою в дорозї не робив собі нїчого з того. Містер Фаґ остав в ваґонї і по філюзофічному очікував, коли бізунам завгодно буде очистити дорогу.

Паспарту озлостив ся страшенно сею задержкою в дорозї і він був готовий пустити проти бізунів цїлий свій револьверовий арсенал.

(Дальше буде.)

І. САССЕНБАХ.

Сьвята Інквізиция.

(Дальше.)

Додавши до того числа єще скількість спалених осіб і винищених сьв. офіциюм, то повстане цифра, що вказує виразно на велике вилюднене і з'убожінє Ішпанії.

Можна собі представити якою ненавистю горіла людність зглядом Torquemada. Він був головним чинником всїх варварств, які в тім часї сповнили підляглі йому уряди. Можна сьміло уважати його за творителя всїх дальших жорстокостей. Пізнїйші інквізитори вступали тільки в його слїди і розвивали його дїло. Працювали дальше за його прикладом. Майже не було родини в сполучених королївствах, котра би не віддала одного зі своїх членів на жертву інквізициї. Належить ся чудовати що при таких услївях Torquemada помер звичайною смертию.

Число жертв Torquemada після Llorente так представляє ся: 10.200 осіб спалених живцем; 6.068 спалено по смерти або заочно; 97.300 осіб позбавлено чести, поконфісковано маєтки або покарано в инший спосіб. Розумієсь цифри ті не суть цїлковито докладними, а спосіб в який обчисляв Llorente тоже не є без блуду. В кождім случаю цифри ті зближені суть до правди.

Неможливо представити, які шкоди наніс той чоловік науцї. Під панованем Маврів житє культурне розвивало ся в Ішпанії, а найлїпшим доводом суть збірки їх цїнних творів і рукописів. Се були перші жертви сфанатизованих попів. Цїлі бібльотеки гинули на кострах, неоцїнені твори і нїчим не заступлені дїла ішли з димом. Остаточно навіть і папі поступованє таке видало ся за жорстоке. Александер IV. змучений без'устанними скаргами старав ся ограничити власть Torqemada і призначив чотири особи на ґенеральних інквізиторів для спільного залагодженя інквізицийних справ. Не були они однак допущені до дїяльности. Torquemada провадив свою роботу з рівною силою аж до смерти, яка наступила 16 вересня 1494 р.

Ґенеральні Інквізитори Desa і Ximenes.

Місце змерлого інквізитора заняв гідний свого становиска наслїдник. Новому великому інквізиторови Don Diego Desa поступованє попередника видало ся єще за мало строгим. Заледви обняв обрядованя, видав нові розпорядженя, надаючи інквізицийному трибуналови єще ширше поле дїланя.

Як говорено в попереднім роздїлї, Маврам по здобутю Гранади обіцяно цїлковиту свободу віри без примусового наверненя на католицизм. Позіставлено їм навіть на власність вузкий пас землї на побережу. Тільки не мудрі могли звірити в конечність дотриманя обітницї і уважати зломанє умови за ганьбу. Фердинанд і Ізабеля не належали однак до таких людий і дотримали обітницю доти тільки, доки було їм з тим вигідно; так робила більша часть володїтелїв, про котрих переказала нам история.

Інтереси державні, користи церкви і богато других причин усправедливило недотриманє слова Маврам. Королї обіцяли їм толеранцию і невведенє інквізициї тільки длятого, що уважали се тодї за конечне щоб утримати спокій в заграбленім ними краю. Коли однак зміцнили свою власть, постановили укінчити розпочате дїло і загнати всїх підданих до одної кошари.

Новий великий інквізитор Desa, переконав короля, що відкликанє приреченя даного Маврам не буде зломанем слова. Єсли їх наверне ся на католицку віру, се зробить ся тільки для їх добра і для уратованя їх бідних душ від вічної загибели. І тому ті що навернуть ся, скористають на тім богато, а дотриманє умови упертим єретикам не має найменщої підстави. Сьвятість цїли — запровадженє одної віри в Ішпанії — усправедливляло ужитє виняткових средств. Там де ходило о спасенє душ дотриманє умов і обітниць невірним було річею другорядною.

Королева в початках противилась заведеню інквізициї в Гранадї, понеже се не годило ся з даною обітницею. По довгих намовах позволила однак щоби інквізитори з Cordo мали право розширити свою судову власть і на королївство Гранади. Інквізитор з Cordo, Diego Rodrignez de Lucero, не уступав Torquemad'ови під зглядом жорстокости. Можна отже собі представити, яке було його поступованє на так догіднім ґрунтї, яким була Гранада. Католицка людність Гранади з кождим днем збільшала ся. Підчас відвідин короля і королевої в містї Гранада в р. 1499 між їх дворянами був сповідник королевої Francisko Ximenes de Eïsneros метрополита з Toledo і примас Ішпанії. Сей чоловік мав цїлком відмінний темперамент чим добродушний Talavera, тому король припоручив йому позістати в Гранадї і працювати над наверненем Маврів.

Запевнені ріжні користи наверненим. Talavera щоби легше навертати Маврів казав перевести декотрі виняткі з біблії на мову арабску. Того роду средство не дуже подобало ся Ximenes'ови і заказав подібну практику.

(Дальше буде.)

digitized by ukrbiblioteka.org

Україньский народе!

Не маємо иньшого так милого, так близького всім нам імени, як великий поет наш — Шевченко! Вдячні ми йому за те, що розбудив нас з довгого сну своєю віщою піснею. Любимо за те, що так горячо любив він нашу матір велику — Україну і наповнив нас любовю до неї. Не забудемо йому того, що він горячим словом своїм озвав ся за долею меншого брата, поневіряного кріпака, паньского слугу, україньского хлопа і зробив його чоловіком в очах своїх і чужих.

Нині настав час обявити сьвітови, яку велику любов і честь має для свого великого поета, для пророка обновленої України весь україньский нарід у всіх верствах і кругах, з усіх частей україньскої землї. В серці України — в Київі, на тіснійшій вітчині нашого поета збирають ся йому поставити памятник.

Крайний час те, бо за пять років минає сто літ від дня народженя Поета і треба, щоб на той час став той перший памятник йому.

Всі части укрраїньскої землї, всі країни і місця, де живе наш нарід і де чути наше слово, повинні взяти як найгорячійщу участь в здвигненю того памятника, щоб був він гідний нашого Поета і гідний нашого народу.

Україньскі народні Товариства у Львові взивають отже всю україньску людність Америки, всіх, в кому живе дух народній, аби поспішили ся принести жертву на сю сьвяту ціл. — Хто може дати більше, нехай не пожалує дати на се. — Хто не може дати богато, нехай дасть мало, аби не бракувало його між вірними синами України.

До збираня складок і завідуваня ними упросили ми Наукове Товариство імени Шевченка, яке і узискало (рескриптом Намісництва з дня 27 лютого ч. 2.977) право збираня складок дорогою письменних і друкованих відозв. До нього просимо удавати ся всіх, хто його іменем хотів би збирати складки. Жертви на памятник можна посилати і просто на кн. 5555 Краєвого Союза Кредитового у Львові. Тих що одноразову жертву хотіли-б заступити місячними складками, просимо зголосити ся до Наук. Тов. ім. Шевченка, ул. Супіньского, 17.

За україньскі народні Товариства у Львові.

М. Білецька, голова „Клюбу Русинок". — І. Боберський голова „Сокола". — Я. Весоловский, заст. гол. „Драматичного Тов. ім. Котляревского". — Др. А. Говикович, заст. дир. „Землї". — Гр. Грозик, директор Тов. Кред. урядників і сьвящеників". — М. Грушевский голова „Наук. Тов. ім. Шевченка" і „Учительскої Громади". — Др. Я. Кулачковский, директор „Днїстра". — Д. Кучика, директор „Сокольского Базара". — О. Левицкий, голова „Основи". — В. Нагірний, голова „Зорі". — О. Назаріїв, заст. голови „Академічної Громади". — П. Огоновский, голова „Просьвіти". — Др. В. Охримович, заст. голови „Народного Комітету". — К. Паньківский, директор „Краєвого Союза Кредитового". — О. Ол. Стефанович директор „Достави". — Др. К. Студиньский, голова „Бояна". — Др. С. Федак, заст. голови „Краєвого Союза Ревізийного". — О. Ів. Чапельский, голова „Руско-Тов. Педаґогічного". — А. Шехович, голова „Рускої Бесїди". — Г. Шухевичева, предсїдателька „Труду".

ДОПИСИ.

Філядельфія Па.

Глянь на себе буде з тебе. Се моглоб вистарчити за відповідь колишному шизматицкому а тепер ізоїтскому аґітаторови М. Бабіови на його мішанину в 13 тім чиє. „Свободи". Згаданий зганив всіх і вся та помішав як горох з капустою називаючи одних перекіньчиками других виродним сином. Так що після його думки всї злї а тілько він олрайт. Відай прозабув неборак где він був перед пяти роками? Деж ту лице? Чиж то не той сам М. Бабій приїхав до Америки за московскі рублї до Майфільд Па? Чиж не він був патріотом блаґонадьожних? Чиж не був аґітатором бородатих батюшків? Той сам тепер аґітує за Еп. Ортиньским. І такий чоловік має сьмілість закиди робити другим? Чиж се не дволичність? Може і мимохіть, але брехнув собі М. Б. будьтоби о. Гробара спровадило двох трех людисків котрим ходить о власний бізнес. Грабара запросила ціла парохія Сьв. Михайла. 500 парохіян підписалось під просьбою котру заслали до Дукейп а навіть запевнили йому отримане та просили щоби прибув до них, на що о. Грабар чув себе зобовязаним пристати, бож то кільканайцять літний їх парох не міг їх бажаню відмовити. Рівнож не правдою є се, що будь то би я перед пару лїтами викидав з парохії о. Г. Видко що хтось надув М. Б. інформуючи його о тім, бо сам за пару тижднів бутя свого в Філядельфії не міг знати що тут діялось перед пару роками. Розумієсь що о. Грабар сам опустив парохію, бо мусів їхати до старого краю за для поліпшеня здоровля. Правдою є що я старав ся про доброго сьвященника для парохії і навіть вже було прийшло до порозуміня поміж парохіянами. Люди погодились між собою та хотіли щоби прийшов о. Левицкий, однак єпископ Ортиньский збаґатилїзував собі людий, стараючись доказати тим, що він князь і так має бути як він скаже. Тоді люди не хотячи за свій тяжко запроцьований гріш купувати собі ярмо, зробили після своєї волї.

Сьмішно звучить то що пише М. Б. що я злучив ся з о. Грабаром і заприсяглись знищити гр. кат. Епископа. Та чиж ми Епископа суспендуєм? Треба вже раз пізнати то що Епископ сам себе нищить своїм нетактовним поведенєм ся до загалу, а єще більше знищили його такі дорадники як, Підгорецкий і Чижевіч тай такі аґітатори як Бабій, Що до патріотизму то час вже знати, що правдиві Українцї ніколи небули прехильниками Єзуітів, і свою провину може зменшити тим, наколи буде сидїти тихо. Епископ знова лучше зробить, наколи відчіпить ся від нас бо нам вже аж за богато тої його опіки, яка спонукує тільки самі роздори і шкандали. Як треба буде то напишу дещо більше.

Іван Кречковский.

Albertown, Sask.

З нашої кольонії ще ніхто не писав до часописи „Союз" тому я хоч не богатьма словами хочу дещо оповісти про наше житє шан читателям, щоб другі братя знали, що і ми тут не спимо сном вічним. Недавно тому запросили ми на свою кольонію о. И. Сікору. Посходились сусїди послухати гарну поучаючу проповідь оперту на сьв. Євангелію, яка кождому припала до душі. Проповідник звав людей братами а краєвий піп о. Андрухович звав людей, биками свиньми, ослами і псами тай Бог зна чим. Слухаючи такого „слугу божого" не хотїлось вірити що у него всї дома. Тому то люде пізнались, що незалежні суть справді приятелями для своїх нищих братів. Наші рускі кольоністи беруть ся до просьвіти, читають всїлякі ґазети і книжки а є нас майже 40 фармерів. Є тут ще гарні вільні фарми на тауншіпі 47 рендж 10 коло Radison Sask. понеже так паристі як непаристі фарми можна дістати даром. Хтоб хотів шукати фарми, міг би сюда заїхати. Кольонія наша зве ся „Україна".

М. Стасишин.

НА ПРОДАЖ зелений фелон з епітрахилем і наручницями. 55 лал. довгий і 55 цал. широкий — $32.00 Пишіть на адресу: ***"Sojuz"***, 166 E. 4th St., New-York.

ЗЕМЛЯ під нашу руску кольонію в Тексас.

Хтоб хотів набути тану а добру землю в рускій кольонії в Dundee, в повіті Archer за готівку або на сплату до 4 літ і довше.

Хтоб хотів по кількох лїтах праці на сїй земли збогатитись як другі, зволить писати по близші інформациї до: ***A. Wala*** — Box 163 Fort Worth, Tex.

„Союз" самостійна народна часопись, видає **інкорпорована Спілка на удїлах ззапорукою 5.000 дол.** Спілка ручить і запевняє, що часопись наша буде виходити точно кождого тиждня в четвер, буде сміло і безсторонно боронити інтереса американьских Русинів, і що всякі справи, котрі входять в обем редакциї і читателів, буде залагоджувати сумлїнно і точно.

Близші ірформациї інтересованим подає редакция „Союза", під ч. 166 E. 4th Street.

Удїлова Спілка „Союз" не ограничує спів-робітників і кождого щирого і охочого Русина прийме радо в свій круг. Удїли на часопись і друкарню 10 долярові. Передплатникам „Союза" удїли в случаю потреби даємо на сплату — лише оден доляр місячно.

ПЕРША РУСКА КНИГАРНЯ В АМЕРИЦЇ

Заснована в роцї *1904*

продає всякі рускі книжки по приступній цїнї, а іменно: букварі, провідники, читанки, повістки, оповіданя, істориї, казки, співанники, штуки театральні, календарі, переписні листки, листові папери; вирабляє печатки з рускими і латиньскими буквами і виконує всякі друкарскі роботи.

Цїнники на жадане даром.

Пишіть на адресу:

RUSKA KNYHARNIA
404 Broadway
Scranton, Pa.

DR. RICHTER'S PAIN-EXPELLER

Чи Ви нездібні до працї?
Спробуйте
PAIN-EXPELLER.

Він принесе Вам скору полекшу майже зараз по першім патертю. Він подає знамениті услуги при **ревматизмі, невральґії, подаґрі, звихненях, потовченях** і усїх долегливостях, котрі лїчить ся сильно дїлаючим лїкарством.

Дістати можна у всїх аптиках по 25 і 50 центів.

F. AD. RICHTER & CO.,
215 Pearl St., New York.

Tel. 1700 Orchard.

Dr. I. C. WEINZWEIG
ДЕНТИСТА
66 Second Avenue,
Betw. 3d & 4th St., NEW YORK.

Лїчене зубів без болю після найновійшої методи. **Вставленє $3.00.**

Письменна гаранция, найлучше заобходженє ся.

Години урядові: Від 9 рано до 8 вечером; в недїлю від 9 рано до 3 по полудни.

— Читайте одиноку самостійну часопись „Союз."

„Маґазин убрань"
М. БАРОНЬСКОГО.

Продає готові убраня по низьких цїнах, притім кождий може розмовитись своєю рідною мовою так, що нїколи не може бути обдурений, а кожде закуплене убранє ґварантує фірма.

M. BARONSKY,
109 Canal St., New York.

— Ширіть від хати до хати одиноку самостійну часопись посьвячену виключно для амриканьских Русинів.

НОВІСТЬ!

Вчера прийшла почта з старого краю і привезла богато цікавих книжочок, з котрих найцікавійша тепер для всїх:

ПРЕКРАСНА БІБЛІЯ

вартости $5.00 продає ся по $2.50. Такої біблії не має єще ніхто! Оправлена в мягоньку скірку з золотим обрізом, єсть гарною оздобою хати.

Користайте зі спосібности.

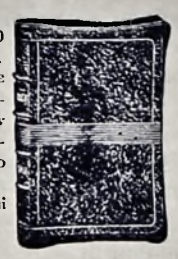

Адресуйте так:

Ruska Knyharnia

435 Selkirk Ave. WINNIPEG
Man. Canada.

Просить ся всїх інтересуючих читателів, щоб всякі правдиві вісти в їх околицях як: про житє і рух Русинів, добру роботу і т. п. надсилали до нашої редакциї, а тим самим спричинять ся до більшого заінтересованя нашої часописи.

Редакция радо поміщує дописи, що дотичуть ся житя нашого народа, як також розвідки вольної теми, окрім дописей о особистих нападах і інтриґах не угрунтованих важнїйшими причинами.

Telephone: 1686 Orchard.

Dr. Edward John Bero,
РУСКИЙ І ПОЛЬСКИЙ
ЛЇКАР

Урядові години: Від 8 до 10 рано,
„ „ „ 1 „ 2 попол.
„ „ „ 6 „ 8 вечер.
В недїлю отворено до 12 в полудне.

58 East 7th Street,
Betw. 1st & 2nd Ave., ***NEW YORK.***

ДР. Ф. ВОЛФМАН,
220 E. 5th Street,
Недалеко 3 Евні в **НЮ ЙОРКУ**

Европейский інститут медичний і електричности
СПЕЦИЯЛІСТ,
що має 20-лїтну практику і лїчить всякого рода хвороти.

Коли ви чуєте ся ослаблені звичайними або хронїчно задавненими хворотами як. секретні, біль і катар жолудка, ревматизм, біль горла, хребта, грудей, катар носа, хворота очий, чирака, короста, боляки, рани, затрутє крови, кровоток, корчі або инші хвороти, так не занедбуйте себе. Всяке занедбанє хоть і найлекшої хвороти є небезпечне і з часом стає ся невилїчиме.

Всяке ослабленє орґанїзму, утома духова може бути тільки вилїчена нашими спецпялїстами.

Наша довголїтна практика говорить сама за себе.

Всякі хвороти хотяй найбільш тяжкі ми лїчимо в недовгім часї завдяки нашій лябораториї.

Після найновійшого система устроєної електричности відділ з найновійшими електричними апаратами на европейский лад всегда на услуги наших пациєнтів.

Час принятя:

В звичайні дни від 9 рано до 9 вечером в недїлї від 9 рано до 5 вечером.

Dr. F. Wolfman,
220 E. 5th Street,
NEW YORK, N. Y.

Братя Русини! Наша дватцятьлїтна дїяльність на Американьскій земли, наша двайцятьлїтна праця між Славянами, наше двайцятьлїтне істнуванє, підчас якого **вище сто міліон долярів** перейшло через наші руки, є найбільшим доводом що фірма

P. V. ROVNIANEK & CO.,
є сполягливою, сталою, чесною і довіря гідною.

ЕСЛИ посилаєте гроші до краю,
хочете уложити гроші до банку на процент,
хочете купити або виміняти заграничні гроші,
Єсли потребуєте шіфкарти до краю або з краю сюда;
Єсли маєте до вирівнаня спадкові справи в старім краю або тут;
Зголосїть ся з повним довірєм на сталу, сполягливу фірму,
найстарший христіяньско-славяньский банковий, і нотарияльний заклад в Америцї.

Листи адресуйте на котру небудь з наших канцелярий:

P. V. Rovnianek & Co.,
25 Ave. A, New York, N. Y.
612—614 Grant St., PITTSBURG, PA.
305 N. Water St., CONNELLSVILLE, PA.

В Бремен маємо своїх заступців: Карепі і Стоцкий.

Илия Розенталь

Руский адвокат, 13 ПОВЕРХ

E. ROSENTHAL,

302 Broadway, New York.

УДЇЛОВА ДРУКАРНЯ „СОЮЗ"

166 E. 4th Street, New York, City

принимає всякі роботи, що входять в обєм друкарскої працї.

Припоручену роботу виконує ся на час і по можливо низькій цїнї.

Принимає ся також замовленя з провінциї.

Поручаємось